

Kohtuasi C-238/21**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

13. aprill 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:Landesverwaltungsgericht Steiermark (Steiermargi liidumaa
halduskohus, Austria)**Eelotsusetaotluse kuupäev:**

2. aprill 2021

Kaebaja:

Porr Bau GmbH

Vastustaja:

Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung

Põhikohtuasja ese

Jäätmed – Liigitamine – Jäätmete lakkamise staatus – Tingimused

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT 2008, L 312, lk 3) (edaspidi „jäätmekeskne direktiiv“), tõlgendamine; ELTL artikkel 267.

Eelotsuse küsimused

1. Kas liikmesriigi õigusnormid, mis sätestavad, et jäätmed lakkavad olemast jäätmed vaid siis, kui jäätmeid või kasutusressursi ammendanud materjale või nendest saadud materjale kasutatakse vahetult toorainete või esmastest toorainetest saadud toodete asendamiseks või kui need on ette valmistatud

korduskasutuseks, on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikli 6 lõikega 1?

Juhul kui esimesele küsimusele vastatakse eitavalt:

2. Kas liikmesriigi õigusnormid, mis sätestavad, et kaevetööde tulemusel tekkinud materjal saab lakata olemast jäätmed alles siis, kui seda on kasutatud toorainete või esmastest toorainetest saadud toodete asendamiseks, on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikli 6 lõikega 1?

Juhul kui esimesele ja/või teisele küsimusele vastatakse eitavalt:

3. Kas liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette, et kaevetööde tulemusel tekkinud materjal ei saa lakata olemast jäätmed, kui täitmata või täielikult täitmata on vormilised kriteeriumid (eelkõige registreerimis- ja dokumenteerimiskohustused), millel puudub rakendatud meetmele keskkonna seisukohast oluline mõju, kuigi on tõendatud, et kaevetööde tulemusel tekkinud materjal ei ületa konkreetse kasutusotstarbe suhtes kehtestatud piirväärtusi (kvaliteediklass), on vastuolus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid, artikli 6 lõikega 1?

Viidatud liidu õigusnormid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT 2008, L 312, lk 3) (edaspidi „jäätmedirektiiv“), eelkõige artiklid 3 ja 6.

Viidatud riigisisised õigusnormid

Jäätmeseadus (Abfallwirtschaftsgesetz, edaspidi „AWG“ 2002, eelkõige §-d 2 ja 5;

Föderaalne jäätmekava (Bundesabfallwirtschaftsplan, edaspidi „BAWP“).

Asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Landesverwaltungsgericht Steiermarki (Steiermargi liidumaa halduskohus, edaspidi „eelotsusetaotluse esitanud kohus“) menetluses on kaebus, millega on vaidlustatud Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung (Grazi piirkonna haldusasutus, edaspidi „vastustaja“) otsus (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

- 2 Kaebaja on ehitusettevõtja. Põllumajandustootjad tellisid kaebajalt oma põldudele laotamiseks kaevetööde tulemusel tekkinud materjali (edaspidi ka „kasutatud materjal“). Sellega sooviti tasandada maad, parandada külvipinna kvaliteeti ja suurendada saagikust.
- 3 Vastustaja märkis vaidlustatud otsuses sisuliselt, et kasutatud materjal kujutab endast jäätmeid AWG 2002 § 2 lõike 1 tähenduses. Materjal ei ole lakanud olemast jäätmed, kuna direktiivi 2008/98/EÜ artikli 28 põhinevas Austria jäätmekavas (2011. aasta redaktsioon) sätestatud vormilised kriteeriumid on täitmata.
- 4 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on kasutatud materjali puhul tegemist kaevetööde tulemusel tekkinud saastumata materjaliga, mis kuulub kaevetöödel tekkinud materjali suhtes kehtivasse kõrgeimasse kvaliteediklassi A1. Selline materjal on Austria õiguse kohaselt sobiv maa tasandamiseks (kasutusotstarve, millega on tegemist käesolevas asjas) ja selle kasutamine on õiguslikult lubatud.

Kuna eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb vastustaja seisukohas ja eelkõige tõlgenduses, mille on vastustaja andnud mõistele „jäätmed“, pöördub ta Euroopa Kohtu poole.

Eelotsusetaotluse põhjenduste lühikokkuvõte

- 5 Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on kahtlusi, kas kaevetööde tulemusel tekkinud saastumata pinnast, mis kuulub kõrgesse kvaliteediklassi, saab üldse pidada „jäätmeteks“ liidu õiguses sätestatud jäätmete mõiste tähenduses.
- 6 Jäätmedirektiivi artikli 3 punkti 1 kohaselt on „jäätmed“ „mis tahes ained või esemed, mille valdaja ära viskab, kavatseb ära visata või on kohustatud ära viskama“. Kolmas juhtum („objektiivsed jäätmed“) tuleb välistada, kuna kasutatud materjali saab kaheldamatult kasutada pea igaks otstarbeks. Seega tuleksid kõne alla ainult esimene ja teine juhtum („subjektiivsed jäätmed“).
- 7 Kui Euroopa Kohus peaks jõudma järeldusele, et kasutatud materjali puhul on tegemist jäätmetega, tuleks veel hinnata, kas kõnealused jäätmed on vahepeal lakanud olemast jäätmed.
- 8 Jäätmete staatuse lakkamine (jäätmete lakkamine olemast jäätmed) on reguleeritud liikmesriigi õiguses rangemalt kui jäätmedirektiivis (artikkel 6) ja seepärast ei ole see eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul direktiiviga kooskõlas.
- 9 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et sellised riigisisised õigusnormid, nagu on kõne all käesolevas asjas ja mille kohaselt võib kaevetööde tulemusel tekkinud materjal lakata olemast jäätmed alles siis, kui seda kasutatakse toorainete või esmastest toorainetest saadud toodete asendamiseks, on vastuolus jäätmedirektiivi artikli 6 lõikega 1.

- 10 Riigisisene õigus näeb lisaks ette, et kaevetööde tulemusel tekkinud materjal ei saa lakata olemast jäätmed, kui täitmata või täielikult täitmata on vormilised kriteeriumid (eelkõige registreerimis- ja dokumenteerimiskohustused). See kehtib isegi siis, kui kõnealustel vormilistel kriteeriumidel puudub keskkonna seisukohast oluline mõju ja on tõendatud, et kaevetööde tulemusel tekkinud materjal ei ületa konkreetse kasutusotstarbe suhtes kehtestatud piirväärtusi.
- 11 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et riigisisene õigusnorm on liidu õigusega vastuolus ka seetõttu, et juba algusest peale oli kavas kasutada kaevetöödel saadud kõrgeima kvaliteediklassi materjali kasulikul otstarbel, kinni oli peetud tehnilistest nõuetest, kontroll ja ohutus olid tõendatud eksperdiarvamustega ning ka muul moel ei tekkinud ega teki kahjulikke tagajärgi keskkonnale ega inimese tervisele. Peale selle kasutatakse kaevetööde tulemusel tekkinud materjali ka jäätmetekke vältimiseks ja vajalike esmaste toorainete asendamiseks. Keeld kasutada materjali selleks otstarbeks tooks kaasa esmaste toorainete kasutamise vajaduse ja taaskasutamiseks igati sobivad teised toorained (st käesoleval juhul kaevetööde tulemusel tekkinud materjal) tuleks ladustada prügilas. See oleks aga vastuolus jäätmedirektiivi eesmärkidega.